

Košček domovine na tujem

Sodelovanje občine Ljubljana Center s slovenskimi društvi v Švici je bilo nadvse plodno tudi v preteklem letu. V Švici, na tem majhnem otoku Evrope, začasno živi in dela le okrog dva tisoč Slovencev. To je v primerjavi z velikim številom naših ljudi v sosednji Nemčiji skoraj neznatna številka. Vendar le navidezno. V resnici je to skupina ljudi, ki nadvse budno spremlja dejavnosti v naših društvi.

Čeprav se društvenih prireditve vedno številneje udeležujejo, je rednih članov le malo. Vendar število iz leta v leto raste, vsekakor pa je rast močno odvisna od zdravega duha v društvih. Zato ni le po naključju število članov naraslo prav v zadnjih letih, v katerih je bilo sodelovanje z občinskimi organi v domovini intenzivno. Nasvet in prisotnost na pravem mestu in v pravem trenutku sta dve pomembni točki, ki sta marsikdaj pomagali iz težav. Zatakne pa se lahko vedno, kajti ljudje, ki društva vodijo, nimajo izkušenj. Prostovoljno so se odločili, da stopijo v upravi odbor pripravljeni so žrtvovati svoj večerni prosti čas, kajti zaposleni so ves dan, često so preobremenjeni, kajti programi društev so vedno bogatejši in zahtevnejši.

Društva namreč niso več mlada. Korenine Triglava in Planike so že stare in segajo v prve čase intenzivnega priseljevanja Slovencev v Švico. Prav v letu 1981 so Slovenci v Švici praznovali desetletnico njihovega najstarejšega društva, to je SPD Triglav. Slovesnost je bila združena s tradicionalnim planinskim plesom, ki je bil meseca maja v Zürichu.

In prav ta prireditev je po-

kazala, da vloženi napor niso bili zaman. Društva tesno sodelujejo med seboj, saj so na tej prireditvi nastopali tudi člani. Soče s svojim oktetom in pa člani Planike, tega dne pa je bil verjetno postavljen temeljni kamen bodočemu razvoju. Kajti Triglav je priključil v življenje igralsko skupino, ki je tokrat prvič nastopila z Ogrinčevu žaloigro »Kje je meja« in s tem postavila zgled, ki je zvalil na dan že nekaj novih talentov. Ne le pri Triglavu, temveč tudi pri drugih društvih. Začenja se obdobje intenzivnejšega kulturnega udejstvovanja.

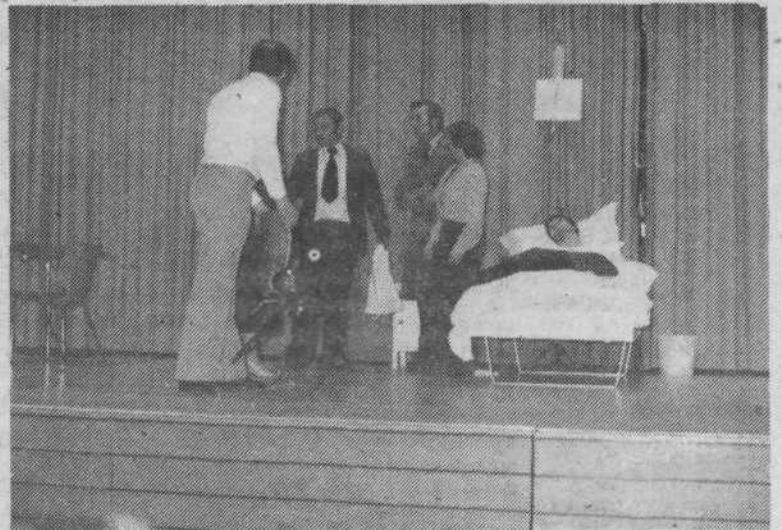
Vendar s tem ni rečeno, da bodo naša društva zanemarila svoje športne prireditve. To sploh ne bi bilo mogoče, saj se je nekaj vej športa že tako razmahnilo, da si brez njih društvenega delovanja sploh ni mogoče predstavljati. Planika je v tem letu z žensko ekipo dosegla drugo mesto v ligi JMKK, katere pobudnik je bila pred nekaj leti. In JMKK se je tako razvila, da združuje sedaj že nad tisoč ljudi iz vse Švice. Vendar se ne ukvarjajo le s kegljanjem, Planika ima tudi nogometne, vsi pa imajo seveda nadobudne smučarje. Najprej so organizirali društvena tekmovanja, veleslalome, pred nekaj leti je iz dru-

štev zrasel JU-SKI, jugoslovanski smučarski pokal v tujini, ki povezuje tudi društva v Avstriji in Zvezni republiki Nemčiji.

Tradicionalni Planikin veleslalom »Priateljstvo« v Ebnat-Kappelu je postal pojem, kjer je s tekmovanjem ON-ONA poskrbljeno tudi za smeh. Ob tem pa seveda ne gre prezreti Unteribergerja, kjer je lani že desetič potekal Triglavov slovenski veleslalom.

Unteriberger pa ni poln naših ljudi le tega dne, postal je središče tudi drugih prireditve. Poleg vsakoletnega smučarskega tekmovanja jugoslovanske mladine v Švici poteka vsako leto tudi srečanje otrok z imenom »Slovenski otroci vabijo«. Organizira ga SPD Triglav, sodelujejo pa vsa društva, učenci slovenskih oddelkov jugoslovanskih dopolnilnih šol pa tudi predšolski otroci. Program je bil v preteklem letu še pestrejši in obširnejši kot doslej, zanje materinega jezika je popolnejše, lepo izobraževanje v domači besedi je tudi na tujem rojenim otrokom v vedno večje veselje.

Dvorane v Unterbergu, Zürichu in Winterthuru so vedno polne, na stotine naših ljudi se udeležuje kulturnih in športnih prireditve, ki jih pripravljajo naša društva. Vendar se delo društev ob tem ne ustavlja; pripravljajo tudi piknike, pa izlete in pohode v gore na tujem in v domovini. Kdor se je lani udeležil pohoda na Triglav, ga prav gotovo ne bo pozabil, tudi občinski možje ne, s katerimi so mnogi

Kulturna dejavnost je med našimi rojaki v Švici zelo bogata in zajema širok krog amaterjev

naši ljudje v Švici postali že dobri prijatelji.

Društva tudi naših praznikov ne pozabljajo. Vsako leto pripravijo poseben program ne le za Prešernovo proslavo, temveč tudi za dan žena, ko obdarijo članice, dan mladosti praznujejo skupaj z otroki in mladino, preden pa jih decembra obišče dedek Mraz, je vsako leto na programu skupna velika prireditev v počastitev dneva republike.

Ne le iz lastnih sredstev, temveč tudi s pomočjo iz domovine društva pripravijo programe, ki so po svoji vsebini in kakovosti na visoki ravni. V preteklem letu je občina Ljubljana Center posredovala za to prireditev gostovanje slovenskih umetnikov Ladka Korošca, Sonje Hočvarjeve, Rajka Koritnika in Milana Stanteta in nabito polna dvorana je ponovno bučala od navdušenega ploskanja. Seveda pa ne gre odreči priznanja tudi oktetu Soča, kvartetu Kranjci, napovedovalki Planike dr. Barbari Turk-Smrekar ter kantavtorju Mla-

denu Rodelli, ki je tokrat nastopil skupaj s svojo hčerko Dagmar. Tudi oni so poželi velik aplavz, prav tako kot igralska skupina SPD Triglav, ki je prav posebej za to prireditev pripravila nekaj odlomkov iz kabareta Miloša Mikelnja »Zaradi inventure odprto«.

Tako smo zopet obrnili list več v koledarju let in z veseljem ugotovili, da je bilo delo sicer naporno, vendar nadvse plodno, kot sta bili vsestransko pomembni tudi sodelovanje in pomoč občine Ljubljana Center, katero z društvu v Švici veže že dolgoleten dogovor. Vendar bi ta dogovor ostal le list papirja, če ne bi za njim stali ljudje, ki so vsak zase in vsi skupaj stalno pripravljani pomagati, celo v svojem prostem času in ne glede na napore, ljudje, ki imajo posluš za probleme in potrebe in ki skrbijo za to, da so vrata občine Ljubljana Center za vsakogar odprta.

BREDA STEPIČ-CECHICH

POKLICNA REŠEVALNA SLUŽBA JE STARA 60 LET

Večje mesto – več nezgod

Delovni kolektiv Reševalne postaje v Ljubljani bo letos praznoval 60-letnico poklicnega delovanja. Prostovoljno delo na tem področju pa se je začelo že veliko prej. Reševalno službo imamo namreč v Ljubljani že dobrih sto let.

Začelo se je leta 1869, ko je ljubljanska mestna uprava imenovala »osnovalni odbor« pod vodstvom Frana Doberleta, da ustanovi gasilsko društvo. Odbor je 30. marca 1870 sklical ustanovni zbor »Ljubljanske prostovoljne požarne obrambe«. V začetku so se ukvarjali le z gasilstvom, kasneje pa je postal član društva še zdravnik, ker so se ob požarih pojavljale tudi telesne poškodbe. Nagel razvoj mesta pa je narekoval organizacijo širše službe za pomoč ranjencem in bolnikom.

Že pred prelomom stoletja so v društvu sklenili, da bodo delali tudi za področje prve pomoči. Zato so društveni zdravniki organizirali za člane društva tečaj prve pomoči.

Leta 1900 se je društvo preselilo v pravkar zgrajeni Mestni dom. Takrat so člani društva opravljali tako naloge gasilstva kot tudi »rešilni posel«. Leta 1902 so ugotovili, da takšen način opravljanja reševalne službe ne ustreza več. Odbor je zadalžil Frana Barleta, da se z mestno upravo natančneje dogovori o organizaciji reševalne službe. Na magistratu so se strinjali z ustanovitvijo reševalne službe v okviru društva. Pri reševalnem delu so uvedli tudi posebno evidenco vseh intervencij in sklenili, da reševalna služba ne sprejema nobene plačila za svoje delo.

Reševalna služba je začela delovati 1. januarja 1903 in že 4. aprila je Barle poročal, da je njeno delo uspešno, saj so imeli v tem času že 106 intervencij, ki so z vsakim letom še naraščale. Razširjena dejavnost pa je tudi nare-

kovala notranjo reorganizacijo društva. Leta 1904 so se preimenovali v Ljubljansko prostovoljno gasilno in rešilno društvo. Osrednji oddelek, ki je poleg uprave društva zajemal še reševalno službo, ki je tako dobila stalno zaposlene in imela stalno dežurstvo.

Društvo je opravljalo reševalno službo vse do leta 1920, ko je ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar predložil zaradi nujnih potreb ustanovitev poklicne gasilske enote, v katere sestav bi prišla tudi reševalna služba. Do tega je prišlo šele leta 1922 za časa župana dr. Pirca, ko so v Ljubljani zaposlili prva dva poklicna gasilca. Do konca leta 1922 je bila že ustanovljena in izpopolnjena Prva poklicna gasilska četa v Ljubljani, ki je tudi prevzela reševalno službo.

V vsem tem času so prevažali bolnike in tiste, ki so se poškodovali, s konjsko vprego. Prve avtomobile so dobili šele po letu 1925. Leta 1940 je imela poklicna enota že 6 avtomobilov. Avtomobile so v glavnem predelali sami gasilci in jih prilagodili tako za gasilsko kot tudi reševalno delo. V okviru poklicne enote so opravljali delo reševalne službe vse do leta 1947. Leta 1922 je imela reševalna služba 481 prevozov, leta 1931 že 2.963, leta 1947 pa je to število naraslo na 11.193 prevozov.

Reševalno službo so 1. januarja 1947 ločili od poklicnih gasilcev. Postala je samostojna služba in je dobila istega leta nove prostore v Šempetrski kasarni. V teh prostorih je delovala do leta 1948, ko je dobila nove

prostore v stari remizi na vogalu Zaloške in Malenškove ceste, kjer je še danes. Prostor so bili precej zanemarjeni in neprimerni. Za adaptacijo so dobili dva milijona dinarjev, največ pa so opravili delavci sami z udarniškim delom.

V povojnem času je nudila reševalna postaja pomoč pri vseh večjih nesrečah in sicer leta 1948 pri železniški nesreči v Zalogu, leta 1952 v Čušperku, 1965 v Jevnici, 1966 pri letalski nesreči na Brniku, 1970 pri železniški nesreči na progi Škofja Loka-Presejje in maja 1972 pri nesreči v Zalogu. Poleg tega so pomagali tudi na potrebnih območjih v Skopju, Banja Luki

in drugod. Leta 1972 so ob 50-letnici poklicnega delovanja beležili že 75.000 prevozov in 1.600.000 km prevožene poti, danes pa se ta številka giblje med 70.000 prevozi in 2.500.000 prevoženimi kilometri.

Leta 1977 je prišlo do reorganizacije in Reševalna postaja je prišla v sestav Kliničnega centra kot TOZD Reševalna postaja. Območje, ki ga pokriva Reševalna postaja, obsega Ljubljano, Vrhniko, Logatec in Grosuplje ter zajema 350.000 prebivalcev.

Danes ima reševalna služba 38 avtomobilov, 65 voznikov in 27 medicinskih tehnikov. V organizaciji imajo tudi 4 urgentna vozila. Vsa prevozna sredstva imajo brezžično povezavo. Velika želja kolektiva pa je, da bi dobili še helikopter in da bi tako postali pri intervencijah še bolj uspešni.

FRANCE TOMŠE

Takle je bil rešilni voz v tistih časih, ko še ni bilo motorizacije